

Introduktion til sætningsanalyse

I dette kapitel skal eleverne arbejde med sætningsanalyse, kasus og ordstilling (både hoved- og ledsætninger). Derudover vil kapitlet forklare, hvorfor sætningsanalyse er så vigtigt.

Kapitlet tilgodeser forskellige niveauer og da man let kan sammensætte opgaverne, er der rig mulighed for differentiering i undervisningen.

Vi vil dog i denne introduktion give vores bud på, hvordan man kan arbejde med kapitlet.

Mål:

Kapitlets mål er:

- Eleverne skal lære at analysere en sætning og dermed kunne finde de forskellige led en sætning består af.
- Eleverne skal lære hvad kasus er, så de er forberedt, når de engang skal have om det i forbindelse med kendeord.
- Eleverne skal lære om ordstilling i både hoved- og ledsætninger – herunder også ordstilling ved udsagnsled bestående af mere end et udsagnsord.

Kapitlets mål er i overensstemmelse med *Fælles Mål for faget tysk i 7.-9. klasse*. Målene dækker særligt den skriftlige kommunikations sproglige fokus. Fælles Mål har ikke eksplicit færdigheds- og vidensmål for hvert grammatiske område, men lader disse mål indgå i større helheder.

Du kan finde *Fælles Mål* på linket nedenfor:

<https://www.emu.dk/sites/default/files/Tysk%20-%20januar%202016.pdf>

Tekster:

Kapitlets eksempler er taget fra eller konstrueret ud fra teksten:

- **Rumpelstilzchen:**
Rumpelstilzchen er et eventyr af Brødrene Grimm (Rumleskaft på dansk). En møller giver kongen sin datter med løftet om at hun kan spinde strå til guld. Det kan hun ikke, men hun får hjælp af en magisk mandsling, og til sidst lover hun ham sit førstefødte barn. Hun skal senere gætte mandslingens navn for at slippe uden om aftalen om at give ham sit barn.

Dette er gjort med tanke på, at eleverne kan koble grammatikken op på længere, sammenhængende og autentiske tekster. Dermed vil grammatikken give mening og eleverne vil kunne se grammatikkens funktion i en relevant sammenhæng.

Teksterne er valgt ud fra emner, der kan være relevante for udskolingen.

Progression:

Vi vil foreslå at arbejde med kapitlet i følgende rækkefølge:

- **SA1 Hvad er sætningsanalyse, og hvorfor skal man analysere en sætning?**
- **SA2 Hvordan analyserer man en sætning?**
Her kan man vælge hvilke led, klassen eller den enkelte elev er klar til. Afsnittet er bygget op i den rækkefølge man ofte vil analysere en sætning, og vi vil derfor anbefale at tage afsnittet i den rækkefølge.
- **SA3 Kasus**
Dette kapitel vil give mest mening for eleverne, hvis de har arbejdet med SA2 (grundled, genstandsled, hensynsled, omsagnsled til grundled).
- **SA4 Ordstilling**
Kapitlet er bygget op, så man let kan beslutte om eleverne skal arbejde med hoved- eller ledsætninger eller begge dele. Vi anbefaler dog, at man ikke lader eleverne arbejde med ledsætninger, hvis ikke de har arbejdet med hovedsætninger før.